

KUKURUC IN CURUKUK

v pogovoru z znamenitim polihistorjem

Kukuruc: Zelo naju veseli, da ste si vzeli čas in naju sprejeli tukaj v središču Slovenije na renesančnem gradu Bogenšperk. Tukaj ste preživeli dvajset let svojega življenja. Ste se tukaj rodili?

Ne, rodil sem se 28. maja 1641 na Starem trgu v Ljubljani. Grad Bogenšperk sem kupil, ko sem se po tedanji plemiški navadi vrnil s potovanj po tujini, kjer sem izpopolnjeval svoje znanje in si nabiral izkušnje. Tukaj na gradu Bogenšperk sem si uredil delavnico, bakroreznico.

Curukuk: Rodili ste se v Ljubljani. Ste tam preživeli tudi svoje otroštvo?

Ne, moji starši so bili potomci stare plemiške družine iz Bergama. Moj oče je bil lastnik gospodstev Gamberk in Medija na Izlakah. Tam sem preživel svoje otroštvo skupaj s šestnajstimi brati in sestrami. Gimnazijo sem končal pri jezuitih v Ljubljani.

Kukuruc: Ste pozneje tudi vi ustanovili družino?

Ja, poročil sem se s trinajstletno Ano Rozino Grafenweger, s katero sem imel devet otrok. Pet otrok je umrlo zelo zgodaj, nakar je umrla ob porodu zadnjega otroka še moja žena. Tri mesece po njeni smrti sem se poročil z baronico Ano Maksimilo Zetschker iz Vrhovega. Z njo sem imel še štiri otroke.

Curukuk: Še danes govorijo o tebi kot o polihistorju. Kaj to pomeni?

Bil sem vsestransko izobražena osebnost. Moje delo ni bilo omejeno samo na eno področje ali znanost, ampak je obsegalo več raznovrstnih področij. Čeprav sem bil po poklicu vojak, sem večino svojega življenja zapisal znanosti, zbirateljstvu in preučevanju Kranjske. Ukvarjal sem se s kartografijo in bakrotiskom. V svoji knjižnici sem imel vsa takrat pomembna znanstvena dela. Zbiral sem instrumente, star denar in razne zanimivosti.

Kukuruc: Izvoljeni ste bili za člana angleške Kraljeve družbe v Londonu. Kako to?

To priznanje mi je prinesla raziskava o Cerknjskem jezeru. Cerknjsko jezero je zaradi svojega presihajočega delovanja že od nekdanj burilo duhove in zbujalo ugibanja o ustroju svojega delovanja. Zato me je zanimalo.

Curukuk: Slišala sva, da je Slava vojvodine Kranjske, ki ste jo napisali v nemškem jeziku, vrh vašega dela. Zakaj?

To delo je vir za prikaz življenja današnje Slovenije ob koncu 17. stoletja. S tem delom sem želel predstaviti svojo domovino tujcem. Opremljena je s 528 grafikami, ki sem jih narisal sam.

Kukuruc: Hvala za pogovor. Gotovo so iz pogovora z vami ugotovili tudi bralci Mladega roda, kdo ste.

REŠITEV:

DO PRAVE BESEDE

Poišči definicijo in vstavi pravo oznako:

plemič založnik kartograf pisatelj geograf polihistor zgodovinar zbiratelj

- ① _____ je človek, ki je poznavalec več raznolikih strok.
- ② _____ je oseba, ki deluje na področju kartografije.
Kartografija je znanstvena veda, ki se ukvarja s proučevanjem, metodami in procesom konstruiranja in sestavljanja zemljevidov.
- ③ _____ je znanstvenik, ki se ukvarja z geografijo.
Geografija ali zemljepis je veda in znanost o zemeljskem površju.
- ④ _____ je raziskovalec, ki raziskuje zgodovino.
Zgodovina je veda, ki raziskuje človeško vedenje skozi čas. Je interdisciplinarna in humanistična družbena veda.
- ⑤ _____ je človek, ki piše romane, povesti, novele, itd.
- ⑥ _____ je oseba, ki se ukvarja z izdajo različnih publikacij, na primer knjig, zbornikov, revij itd.
- ⑦ _____ je pripadnik plemstva. Plemstvo je družbeni sloj, ki uživa podedovane ali podeljene pravice in privilegije.
- ⑧ _____ je človek, ki kaj zbira.

